

Vergaderjaar 1987–1988

20 850 (R 1356)

Overeenkomst tot oprichting van het Internationaal Instituut voor het Recht inzake Ontwikkeling; Rome, 5 februari 1988

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 28 september 1988. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer dan wel de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 oktober 1988.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 14 september 1988

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 5 februari 1988 te Rome tot stand gekomen Overeenkomst tot oprichting van het Internationaal Instituut voor het Recht inzake Ontwikkeling (Trb. 1988, 32).²

Een toelichtende nota bij deze Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 28 september 1988 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, (1), add. art. XXI, GW;
Art. 61, (3), GW 1972, en
Art. 24 Statuut

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

1. Inleiding

Op initiatief van een drietal juristen (twee Amerikanen en een Fransman) werd in de loop van 1983 het International Development Law Institute (IDLI), thans gevestigd te Rome, opgericht, waaraan de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking ten laste van de begrotingspost doelbijdragen financieel medewerking verleende. Het IDLI organiseert cursussen voor mensen uit ontwikkelingslanden, die in de praktijk direct of indirect bij onderhandelingen met Westerse ondernemingen, financieringsinstellingen en donoren zijn betrokken. Deze cursussen zijn van beperkte duur (twee weken tot maximaal drie maanden) en in sterke mate praktijkgericht.

Zo organiseerde het instituut in het recente verleden onder meer cursussen gericht op onderhandelingen inzake exploratie en exploitatie van olie, «international equipment leasing», contracten voor bouw- en andere constructiewerken, juridische aspecten van schuldenregelingen naast een meer algemene cursus van drie maanden, de zogenaamde «development lawyers course», waarvan nu ieder jaar een Engelse en een Franstalige versie wordt gehouden. Deze cursus richt zich op de verschillende (juridische) modaliteiten van projectfinancieringen, nationaal- en internationaalrechtelijke regelingen terzake, de herziening en het ontwerpen van contracten, het onderhandelen daarover, «monitoring» en uitvoering daarvan, bijbehorende verschillende geschillenregelingen en dergelijke. Het instituut organiseert en begeleidt de cursussen en cursisten, waarbij voor de trainingen zelf gebruik gemaakt wordt van mensen die in de praktijk op de verschillende terreinen, welke in de respectievelijke cursussen aan de orde komen, werkzaam zijn en daarbij over de nodige ervaring beschikken. Daarnaast organiseert het instituut mede zogenaamde «training workshops» op verzoek van regeringen en organisaties, met name in Afrika en Azië.

Mede vanwege het praktijkgerichte karakter blijkt het instituut in een duidelijke behoefte te voorzien. In totaal hebben in de eerste drie jaar 336 juridische adviseurs en contractenonderhandelaars uit 75 landen aan de cursussen van het IDLI deelgenomen, waarvan 230 deelnemers afkomstig waren uit Afrikaanse landen en 3 regionale organisaties. Worden ook de deelnemers aan de kortdurende zogenaamde «workshops» meegeteld, dan waren er meer dan 480 deelnemers uit bijna 80 landen.

Een eerste in 1985 uitgevoerde interne evaluatie door het United States Agency for International Development» (US-Aid) (dat in belangrijke mate aan de oprichting heeft bijgedragen) was positief. Ook de Commissie Ontwikkelingslanden van de Nederlandse Werkgevers, waarmee het IDLI contact heeft gehad, is positief. Voorts past de doelstelling van het instituut, te weten verbetering van de kwaliteit van «onderhandelaars» van ontwikkelingslanden en daarmee van de onderhandelingspositie van ontwikkelingslanden geheel in het Nederlandse ontwikkelingsbeleid. Op grond daarvan is in 1986 op het verzoek van IDLI om opnieuw een bescheiden Nederlandse bijdrage voor de jaren 1987 tot en met 1989 (voor in totaal f 510 000) beschikbaar te stellen positief gereageerd. Financiering van laatstbedoelde bijdrage vindt plaats ten laste van de begrotingspost (IF) Doelbijdragen en Speciale Activiteiten, onderdeel overige projecten (pot 345).

2. De Overeenkomst

De onderhavige overeenkomst heeft geen ander doel dan het IDLI om te zetten van een stichting naar Nederlands recht in een internationale organisatie, teneinde de nodige faciliteiten, waaronder met name belas-

tingfaciliteiten ten behoeve van het IDLI te waarborgen, zodat geen gelden van buitenlandse donoren behoeven te worden afgedragen aan de Italiaanse fiscus. Tot op heden werden jaarlijks en op ad hoc-basis onderhavige faciliteiten dank zij welwillende medewerking en inzet van met name het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken wel verleend, doch een en ander vormt een uitzondering op de Italiaanse fiscale wetgeving.

Om voldoende rechtszekerheid met betrekking tot de verlening van onderhavige faciliteiten voor de toekomst ten behoeve van het IDLI te realiseren is door het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken aangedrongen op internationalisatie van het IDLI. In het licht daarvan heeft het IDLI een aantal landen, zowel Westerse als ontwikkelingslanden, waaronder het Koninkrijk, verzocht aan de internationalisatie van het IDLI te willen bijdragen door toetreden tot het onderhavige verdrag. In eerste instantie zijn die landen benaderd, die het IDLI al financieel steunden, of waarvan de vertegenwoordigers blijk hadden gegeven belangstelling te hebben voor de werkzaamheden van het instituut. Op basis van een eerste reactie is de keuze gemaakt om die landen te vragen het verdrag te ondertekenen, waarvan met enig succes kon worden verwacht dat zij binnen niet al te lange tijd ook daadwerkelijk tot ondertekening zouden overgaan. Gelet op de activiteiten van het IDLI is daarbij vanzelfsprekend ook gestreefd naar ondertekening door een aantal ontwikkelingslanden. Aanvankelijk is ook gedacht aan mede-ondertekening door enkele internationale organisaties, waaronder bijvoorbeeld de Wereldbank, maar dit bleek op technisch-juridische gronden van die organisaties, veelal niet op korte termijn realiseerbaar.

Het aspect van de realiseerbaarheid op korte termijn heeft bij de selectie een belangrijke rol gespeeld omdat men zo spoedig mogelijk tot een verdrag wilde komen om mogelijke problemen met de Italiaanse fiscale autoriteiten te vermijden. Aan de toetreding tot het verdrag zelf zijn geen financiële consequenties verbonden, zodat de Nederlandse regering bij toetreding niet verplicht is om de subsidie aan het IDLI ook na 1989 te continueren.

Koninkrijkspositie

De Overeenkomst zal voor het gehele Koninkrijk gelden.

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
P. Bukman

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek